CYNGOR SIR CEREDIGION COUNTY COUNCIL

Adroddiad i'r:	**Cyngor**
Dyddiad y Cyfarfod:	**26 Hydref 2023**
Teitl:	**Cynllun Peilot ar gyfer cyfarfodydd o bell yn unig**
Pwrpas yr adroddiad:	**I'r Cyngor ystyried cytuno cynllun peilot ar gyfer cyfarfodydd o bell yn unig**
Er:	**Penderfyniad**

Portffolio Cabinet ac Aelod Cabinet:
Cynghorydd Bryan Davies, Arweinydd y Cyngor ac Aelod Cabinet ar gyfer Gwasanaethau Democrataidd, Polisi, Perfformiad a Phobl a Threfniadaeth

Cyflwyniad
Mae Canllawiau Statudol ac Anstatudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gynghorau yng Nghymru yn nodi bod yn rhaid i bob Awdurdod Lleol greu polisi, sy'n nodi pa gyfarfodydd y bydd darpariaeth gorfforol yn cael ei gwneud ar eu cyfer, ac a fydd yn cael eu cynnal yn gyfan gwbl o bell:

15.54 Ynghyd â gofynion craidd y "trefniadau cyfarfod" – y trefniadau sydd wedi'u gorfodi'n gyfreithiol y mae'n rhaid i awdurdodau perthnasol eu gwneud ar gyfer cyfarfodydd aml-leoliad – gall fod polisi cyfarfodydd aml-leoliad ehangach, a fydd hefyd yn adlewyrchu'r egwyddorion cyffredinol a nodir o baragraff 15.32 ymlaen, tra'n nodi gweithdrefnau manylach i sicrhau bod cyfarfodydd aml-leoliad yn gweithio mewn modd effeithlon, effeithiol ac atebol…

15.58 Bydd union gynnwys polisi yn cael ei gytuno ar lefel leol. Mae profiad awdurdodau perthnasol yn y gorffennol, fodd bynnag, yn awgrymu y dylai gynnwys:

- *Sut i benderfynu pa gyfarfodydd fydd yn cael darpariaeth wyneb yn wyneb, a pha rai fydd yn cael eu cynnal yn gyfan gwbl drwy ddull o bell (o baragraff 15.60;*

15.59 Efallai y bydd rhai awdurdodau perthnasol yn penderfynu y bydd yr holl gyfarfodydd yn cael eu cynnal drwy ddull o bell yn ddiofyn. Efallai bydd awdurdodau perthnasol yn dymuno mabwysiadu gwahanol ddulliau gweithredu ar gyfer gwahanol gyrff ac ar gyfer gwahanol amgylchiadau.

Datblygu'r protocol drafft
Cafodd papur trafod ei ystyried gan Aelodau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 9 Mehefin 2023 a oedd yn sail i'r argymhellion a amlinellwyd yn y protocol atodedig. Cafodd hyn ei graffu ymhellach gan Aelod o'r Gweithgor Cyfansoddiad yn ystod ei gyfarfod a gynhaliwyd ar 26 Medi 2023.

Ystyriodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd fanteision cynnal cyfarfodydd aml-leoliad, ac ystyriaethau ynghylch penderfynu pa bwyllgorau sy'n cael eu bodloni orau drwy arddull hybrid, ac sydd orau i'w cyfarfod o bell yn unig. Wrth wneud hynny, bu'r Pwyllgor yn ystyried y ffactorau canlynol:

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau perthnasol feddwl am, a gweithredu arnynt, anghenion hirdymor yn y ffordd y caiff polisi ei ddatblygu a'i wneud
- Lleihau ôl-troed carbon
- Lleihau'r risg o ddigwyddiadau annisgwyl yn y dyfodol, fel tywydd eithafol, neu fethiant offer
- Gwneud defnydd o'r Gymraeg yn llawer haws
- Lleihau'r angen am deithio a chostau cysylltiedig a phwysau amser, yn enwedig pan fo awdurdodau perthnasol yn cwmpasu ardaloedd daearyddol mawr
- Ei gwneud hi'n haws i gyfranogwyr gymryd rhan os oes ganddynt gyfrifoldebau proffesiynol a gofal, a allai gael gwared ar rai rhwystrau rhag sefyll yn y swydd
- Gwell cefnogaeth i aelodau o gefndiroedd amrywiol, gan gynnwys cefnogaeth sy'n cydnabod y model cymdeithasol o anabledd. Yn yr un modd ag y mae rhwystrau'n cael eu dileu i gyfranogiad y cyhoedd, mae cyfarfodydd aml-leoliad wedi ei gwneud yn haws i ddarparwyr gofal, neu bobl anabl, neu bobl â nodweddion gwarchodedig eraill, ymgysylltu ar sail gyfartal. Mewn rhai achosion, mae cyfranogwyr wedi canfod ffurfioldeb cyfarfodydd corfforol yn annymunol, ac mae cyfarfodydd aml-leoliad wedi dileu'r ffactor hwn.
- Gwell ymddygiad, gan ei gwneud yn haws i'r Cadeirydd ddeall pwy sydd am wneud cyfraniad, er ei bod yn anoddach darllen iaith y corff.

Yn ogystal â hyn, mae cefnogi cyfarfodydd hybrid yn ddwys iawn o ran adnoddau, gan ei gwneud yn ofynnol i 2 Swyddog o'r Gwasanaethau Democrataidd fynychu pob cyfarfod.

Fe ddaru'r Pwyllgor hefyd yn ystyried data yn ymwneud â phresenoldeb blaenorol ym mhob cyfarfod; sicrhau opsiwn hybrid i bwyllgorau lle gall aelodau'r cyhoedd gymryd rhan; a chamau i'w cymryd i leihau'r risg mewn amgylchiadau fel tywydd eithafol.

Penderfynodd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd argymell i'r Cyngor bod y Pwyllgor Gwasanaeth Democrataidd a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn cael eu cynnal o bell yn unig am gyfnod peilot o 18 mis am y rhesymau canlynol:

<u>Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd</u>

- Byddai hyn yn rhoi cipolwg uniongyrchol i'r pwyllgor hwn ar yr ymarfer peilot;
- Mae nifer yr aelodau sy'n mynychu'n bersonol o'i gymharu â o bell tua 50:50;
- Ni all aelodau'r cyhoedd gyfrannu at y pwyllgor hwn;

Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

- Ar hyn o bryd mae'r mwyafrif o Aelodau yn mynychu o bell (bron i dri chwarter);
- Ni all aelodau'r cyhoedd gyfrannu at y pwyllgor hwn;
- Mae aelodaeth o'r Pwyllgor yn cynnwys Aelodau Lleyg ac nid oes gofyn i Aelodau Lleyg fyw o fewn pellter teithio rhesymol i Siambr y Cyngor;
- Mae Cadeirydd y Pwyllgor yn Aelod Lleyg, a chadeiriwyd yr holl Bwyllgorau a gynhaliwyd rhwng Mai 2021 a Mawrth 2022 o bell;
- Mae Archwilio Cymru yn mynychu cyfarfodydd o bell.

Y camau nesaf
Yn amodol ar gymeradwyaeth y Cyngor, bydd Cadeirydd pob Pwyllgor yn cael ei hysbysu o'r penderfyniad, ac yn dilyn y cyfnod peilot, cyflwynir adroddiad i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd i gynnwys adborth gan y ddau Bwyllgor i ystyried a yw'n dymuno ymestyn y ddarpariaeth o gyfarfodydd o bell i bwyllgorau eraill, neu ddychwelyd at gefnogi pob Pwyllgor mewn modd hybrid.

Bydd y Protocol ar gyfer Mynychu Cyfarfodydd Aml-leoliad Awdurdodau Lleol a Darllediadau Electronig o Gyfarfodydd, fel y'i cyhoeddir yng Nghyfansoddiad y Cyngor yn cael ei ddiwygio i adlewyrchu penderfyniad y Cyngor, a'i adolygu ymhen 18 mis.

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:
Oes Asesiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam
Na, mae hyn er mwyn adlewyrchu gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Crynodeb o'r Asesiad Effaith Integredig:

Hirdymor:	AMH
Cydweithio:	AMH
Cynnwys:	AMH
Atal:	AMH
Integreiddio:	AMH

Argymhelliad / Argymhellion:
Fod y Cyngor yn cymeradwyo'r cynllun peilot i gynnal y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio o bell yn unig am gyfnod o 18 mis.

Rheswm / Rhesymau dros y penderfyniad:
I lywio datblygiad ac adolygiad parhaus Polisi Cyfarfodydd Aml-Leoliad

Trosolwg a Chraffu: Amh

Fframwaith Polisi: Amh

Amcanion Llesiant Corfforaethol: Amh

Goblygiadau Cyllid a Chaffael: Arbedion bach i'w gweud o gynnal cyfarfodydd o bell yn unig

Goblygiadau cyfreithiol: Methu cydymffurfio â gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Goblygiadau staffio: Amh

Goblygiadau eiddo / asedau: Amh

Risg(iau): Amh

Pwerau Statudol:
Canllawiau Statudol ac Anstatudol Llywodraeth Cymru ar gyfer Prif Gynghorau yng Nghymru,
Deddf Llywodraeth Leol 2000;
Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011;
Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Papurau Cefndir:
Papur Trafodaeth a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd ar 9 Mehefin 2023

Atodiadau: Amh

Swyddog Arweiniol Corfforaethol:
Lowri Edwards, Swyddog Arweiniol Corfforaethol, Gwasanaethau Democrataidd

Swyddog Adrodd:
Nia Jones, Rheolwr Corfforaethol, Gwasanaethau Democrataidd

Dyddiad:
01/10/2023